

Teza: naruszenie godności zawodu przy wykonywaniu czynności zawodowych; kara dyscyplinarna.

Pobranie przez radcę prawnego od pokrzywdzonej kwoty 110.000 złotych tytułem zabezpieczenia postępowania egzekucyjnego w przedmiocie licytacji nieruchomości, która to kwota miała być złożona do depozytu sądowego, czego obwiniony nie zrobił, stanowi bardzo poważny delikt dyscyplinarny. Jednakże przy wymiarze kary sąd odwoławczy wziął pod uwagę fakt, że obwiniony zwrócił w końcu środki pokrzywdzonej, choć nastąpiło to z kilkumiesięcznym opóźnieniem i w ratach.

Sygn. akt WO-26/19

ORZECZENIE

z dnia 12 sierpnia 2019 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Magdalena Śniegula

Sędziowie: SWSD Rafał Ziemiński /sprawozdawca/, SWSD Andrzej Hryniewicki

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r. pr. Anny Kończyk po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 sierpnia 2019 roku

sprawy radcy prawnego D. Ś. obwinionego o to, że w okresie od 23 sierpnia 2013 roku do 8 kwietnia 2014 roku Częstochowie pobrał od B. Z. kwotę 110.000,00 złotych tytułem zabezpieczenia postępowania egzekucyjnego w przedmiocie licytacji nieruchomości, którą to kwotę miał złożyć do depozytu sądowego a czego nie zrobił i kwoty tej nie zwrócił na rzecz swojej mandantki, tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

z powodu odwołania obwinionego od pkt 2 orzeczenia oraz odwołania pokrzywdzonej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu z dnia 1 sierpnia 2018 roku, sygn. akt OSD 5/X/17 uznającego radcę prawnego D. Ś. winnym popełnienia zarzucanego mu deliktu dyscyplinarnego

orzeka:

1.

zmienia pkt 2 orzeczenia w ten sposób, że wymierza obwinionemu D. Ś. karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 1 roku,

2.

w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie,

3.

kosztami postępowania odwoławczego na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych w kwocie 1200,00 złotych (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście) obciąża obwinionego D. Ś..

Uzasadnienie

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu po rozpoznaniu sprawy radcy prawnego D. Ś. („Obwiniony”) obwinionego o to, że:

W okresie od 23 sierpnia 2013 roku do dnia 8 kwietnia 2014 roku w Częstochowie pobrał od B. Z. („Poszkodowana”) kwotę 110.000 złotych tytułem zabezpieczenia postępowania egzekucyjnego w przedmiocie licytacji nieruchomości, którą to kwotę miał złożyć do depozytu sądowego, a czego nie zrobił i kwoty tej nie zwrócił na rzecz swojej mandantki, tj. o czyn z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w sprawie o sygnaturze akt OSD 5/X/17 w orzeczeniu z dnia 1 sierpnia 2018 roku:

uznał Obwinionego winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego wskazanego powyżej i za ten czyn, na podstawie art. 65 ust. 1 pkt. 4 ustawy o radcach prawnych wymierzył Obwinionemu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 3 (trzech) lat. Ponadto na podstawie art. 65 ust. 2a ustawy o radcach prawnych orzekł wobec Obwinionego zakaz wykonywania patronatu na czas 5 (pięciu) lat.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny: Obwiniony jest radcą prawnym w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Opolu, jednakże w dniu 4 stycznia 2018 roku zwiesił on wykonywanie zawodu radcy prawnego. Obwiniony był pełnomocnikiem Poszkodowanej w kilku sprawach sądowych. W sprawie o sygnaturze akt I C 392/12 Poszkodowana, wraz z synem, przekazała Obwinionemu łącznie kwotę 110.000 złotych, z czego kwota 100.000 złotych miała być przekazana do depozytu sądowego z tytułu zabezpieczenia roszczenia w tejże sprawie. Obwiniony jednakże nie wpłacił powierzonej mu kwoty do depozytu i nie zwrócił niezwłocznie otrzymanych środków.

Wyrokiem z dnia 26 września 2017 roku Sąd Rejonowy w Częstochowie XVI Wydział Karny sprawie XVI K 1123/16 uznał Obwinionego winnego tego, że: 1) w grudniu 2013 roku w Olsztynie, w celu użycia za autentyczny, posłużył się przerobionym przez nieustaloną osobę dokumentem w postaci potwierdzenia rzekomo dokonanego przelewu kwoty 100.000 złotych na konto Sądu Rejonowego w Częstochowie do sprawy o sygnaturze akt KM 826/01, SP XV Co 5935/07 w ten sposób, że na dokumencie dotyczącym przelewu kwoty 100 złotych o numerze 97201364210 z dnia 23 grudnia 2013 roku kwotę 100 złotych przerobiono na kwotę 100.000 złotych, co stanowi przestępstwo określone w art. 270 P 1 k.k., 2) w okresie od 23 grudnia 2013 roku do 8 kwietnia 2014 roku w Częstochowie, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przywłaszczył powierzone na podstawie umowy zlecenia z dnia 23 sierpnia 2013 roku pieniądze w kwocie 111.000 złotych, które miały być złożone do depozytu sądowego z tytułu zabezpieczenia roszczenia w sprawie Sądu Rejonowego w Częstochowie o sygnaturze akt KM 826/07, SRXV Co 5935/07, tj. o przestępstwo przewidziane w art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Obwinionemu została wymierzona kara grzywny w wysokości 4.500 złotych, roczny zakaz wykonywania zawodu rady prawnego oraz obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz oskarżycieli posiłkowych kwoty 6.000 złotych. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 14 marca 2018 roku VII Wydział Karny odwoławczy w sprawie VII Ka 76/18.

W swoim uzasadnieniu Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał, że w jego ocenie materiał dowodowy zebrany w sprawie wskazuje na to, że Obwiniony dopuścił się powyższego przewinienia dyscyplinarnego. W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przemawia za tym materiał dowodowy zebrany w sprawie, w tym zeznania świadków, które są, w ocenie Sądu, spójne i logiczne

Od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie wniósł Obwiniony wskazując, iż zaskarżone orzeczenie i treść orzeczenia została oparta bez sprawdzenia i stwierdzenia bezspornego stanu faktycznego.

Jednocześnie składając odwołanie Obwiniony uznał po swojej stronie naruszenie art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz zaskarżył punkt 2 orzeczenia w zakresie wymierzenia na podstawie art. 65 ust. 1 punkt 4 za przedmiotowe przewinienie dyscyplinarne kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu na okres 3 lat i w tym zakresie wniósł o uchylenie wymierzonej kary oraz orzeczenie kary w wymiarze 1 roku zakazu wykonywania zawodu

radcy prawnego wskazując na niewspółmierność kary do naruszenia etyki oraz niewspółmiernie do orzeczenia zawartego w Wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie XVI Wydział Karny w sprawie XVI K 1123/16 w zakresie rocznego zakazu wykonywania zawodu radcy prawnego.

Obwiniony wskazał, że zgłoszony i przedstawiony zarzut przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w Opolu jest poniższej treści: „w okresie od 23 sierpnia 2013 roku do dnia 8 kwietnia 2014 roku w Częstochowie pobrał od B. Z. kwotę 110.000 złotych tytułem zabezpieczenia postępowania egzekucyjnego w przedmiocie licytacji nieruchomości, którą to kwotę miał złożyć do depozytu sądowego, a czego nie zrobił i kwoty tej nie zwrócił na rzecz swojej mandantki”. Zarzut ten, w ocenie Obwinionego, został w całości błędnie sporządzony i przedstawiony i jest niezgodny ze stanem faktycznym. W ocenie Obwinionego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny oparł się na pomówieniach zawartych w zawiadomieniu złożonym przez Poszkodowaną. Jak wskazuje Obwiniony Poszkodowana oparła swoje zawiadomienie o zarzut kradzieży pieniędzy w kwocie 100.000 złotych, wskazując i że kwota ta nie została zwrócona. Jak wskazuje Obwiniony powyższy zarzut, pomimo błędnego i bezpodstawnego zarzutu braku zwrotu pieniędzy został powielony przez Rzecznika Dyscyplinarnego i Okręgowy Sąd Dyscyplinarny. Obwiniony wskazał również, że składając odwołanie wskazuje, iż doszło do naruszenia prawa procesowego poprzez nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności w sposób pełny i obiektywny, pominięcie wniosków dowodowych zgłoszonych przez Obwinionego.

Od przedmiotowego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie wniosła również Poszkodowana zarzucając orzeczeniu niewspółmierność orzeczonej kary w stosunku do popełnionego czynu wynikłą z nieuwzględnienia okoliczności w jakich czyn ten popełniono, a w szczególności zachowania się Obwinionego po jego ujawnieniu, w tym faktu iż Obwiniony oszukał sąd twierdząc, że naprawił szkodę w całości co nie nastąpiło, jak twierdzi Poszkodowana, do momentu złożenia przez nią odwołania i wniosła o wymierzenie kary w postaci skreślenia Obwinionego z listy radców prawnych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

1. Odwołanie Obwinionego D. Ś. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu z dnia 1 sierpnia 2018 roku zasługuje, co do istoty, na uwzględnienie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych („WSD”) podziela pogląd zawarty w orzeczeniu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu z dnia 1 sierpnia 2018 roku, o uznaniu Obwinionego winnym zarzucanych mu czynów jednakże zajmuje odmienne stanowisko co do wysokości kary.

2. Odnośnie zarzutu Obwinionego opierania się na błędnym i bezpodstawnym zarzucie przez Sąd I instancji, o braku zwrotu pieniędzy przez Obwinionego Poszkodowanej Sąd uznał, że zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Głównie z tego powodu, że zarówno Rzecznik Dyscyplinarny jak i Okręgowy Sąd Dyscyplinarny (co zresztą Sąd I instancji wyraźnie wskazuje w uzasadnieniu do orzeczenia) słusznie wskazywali, że Obwiniony powinien przedmiotową kwotę 110.000 złotych niezwłocznie albo wpłacić do depozytu sądowego albo zwrócić Poszkodowanej. I to co do takiego, niezwłocznego działania (a właściwie jego braku), odnosi się Sąd I instancji mówiąc o braku zwrotu należności dla Poszkodowanej. Innymi słowy fakt późniejszego zwrotu pieniędzy przez Obwinionego Poszkodowanej został przez Sąd I instancji odnotowany i wzięty pod uwagę przy wyrokowaniu jednakże istotnym jest, również w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, iż zwrot ten nie nastąpił niezwłocznie i dopiero po wezwaniu przez Poszkodowaną, a ponadto nie jednorazowo tylko w ratach. W tym sensie można twierdzić, że Obwiniony nie zwrócił kwoty należnej Poszkodowanej w wymaganym do tego terminie, do którego powinien stosować się radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych. I to w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jest istotne w sprawie. Oczywiście sam fakt zwrotu, w późniejszym okresie, w ratach, przez Obwinionego Poszkodowanej pieniędzy ma znaczenie i był wzięty pod uwagę zarówno przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny (jak wynika z uzasadnienia tego sądu) jak i przez WSD.

3. Odnosząc się do samych zarzutów i materiału dowodowego w sprawie.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Opolu właściwie uznał, że zarzut postawiony Obwinionemu jest słuszny i został wystarczająco wykazany poprzez materiał dowodowy zebrany w

sprawie. Zarówno z zeznań samego Obwinionego, jego pism procesowych, pozostałego materiału dowodowego takiego jak pismo Poszkodowanej (k. 235 - 251) wynika, że Obwiniony otrzymał od Poszkodowanej przedmiotowe 110.000 złotych w celu wpłacenia do depozytu sądowego, jednakże tego nie zrobił. Z materiału dowodowego wynika również, w tym z zeznań samego Obwinionego (między innymi złożonych podczas posiedzenia przed Sądem I instancji w dniu 1 sierpnia 2018 roku), że zwrócił on, w 15 ratach od dnia 14 kwietnia 2014 roku do dnia 7 sierpnia 2014 roku kwotę 105.000 złotych.

Istotnym w sprawie jest również fakt, podkreślony również przez Sąd I instancji, że Obwiniony został uznany przez sąd powszechny, w postępowaniu karnym, winnym zarzucanego mu czynu, co do którego między innymi toczy się niniejsze postępowanie i który to czyn jest tożsamy z przewinieniem, za którego dokonanie Obwiniony został uznany winnym w orzeczeniu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego. Dla orzekania przez Sąd dyscyplinarny wyrok karny sądu powszechnego jest niezwykle istotny i ma oczywisty wpływ na orzekanie w postępowaniu dyscyplinarnym, jednakże sąd dyscyplinarny nie jest obowiązany stosować wobec Obwinionego takich samych kar jakie orzekł wobec Obwinionego sąd powszechny.

Odnosząc się do meritum sprawy, Wyższy Sąd Dyscyplinarny stoi na stanowisku, że działanie Obwinionego było wysoce naganne i stanowi, w oczywisty i rażący sposób, naruszenie zasad etyki radcy prawnego. W szczególności Obwiniony nie zastosował się do obowiązującego art. 6 KERP zgodnie z którym radca prawny jest obowiązany wykonywać czynności zawodowe zgodnie z prawem, uczciwie, rzeczowo i z należytą starannością. Powierzenie radcy prawnemu przez klienta kwoty o dużej wartości – 110.000 złotych jest przejawem zaufania do radcy prawnego i wiary w jego uczciwość. Niewątpliwie fakt, że Obwiniony zamiast niezwłocznie przekazać otrzymane od Poszkodowanej pieniądze na depozyt sądowy, albo wrócić jej te środki, pozostawił je w swoim majątku i zwracał Pokrzywdzonej w ratach po kilkumiesięcznym okresie dysponowania tymi środkami, nie stanowi działania uczciwego, którego należałoby wymagać od radcy prawnego w relacjach z jego mocodawcą. Niezależnie od faktu, że Obwiniony w sposób nieuprawniony włączył przedmiotową kwotę do swojego majątku należy również wskazać na fakt, że w tym czasie kwota tą nie mogła dysponować Poszkodowana i stanowiło to uszczuplenie jej majątku przez cały ten okres. Twierdzenia Obwinionego iż to nie bezpośrednio od Poszkodowanej otrzymał kwotę będącą przedmiotem sporu, nie mają aż takiego znaczenia z uwagi na fakt, że po pierwsze otrzymał on wspomnianą kwotę w związku z świadczeniem obsługi prawnej na rzecz Pokrzywdzonej i nie miało znaczenia z jakiego rachunku otrzymał wspomnianą kwotę ale przede wszystkim nie wynika z materiału dowodowego jakoby Obwiniony, mając wątpliwości komu zwrócić wspomniane środki, próbował przez cały ten okres, kiedy pieniądze były w jego majątku, dowiedzieć się komu i jak ma je zwrócić. Brak działań Obwinionego w tym zakresie wskazuje na to, że w ogóle w przeciągu kilku miesięcy nie miał zamiaru zwracać przedmiotowych pieniędzy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie podziela stanowiska Sądu I instancji i jego uzasadnienia w tym zakresie o tym, że zastosowana kara odzwierciedla stopień zawinienia Obwinionego oraz stopień społecznej szkodliwości jego czynu jak również konsekwencje jego zachowania dla Poszkodowanej. Zmieniając orzeczenie Sądu I instancji WSD wziął pod uwagę nie tylko fakt, że Obwiniony zwrócił w końcu środki Poszkodowanej, choć fakt, że nastąpiło to z kilkumiesięcznym opóźnieniem i w ratach jest okolicznością obciążającą Obwinionego ale również to, że Obwiniony został już za przedmiotowe naruszenie ukarany zawieszeniem uprawnienia do wykonywania zawodu radcy prawnego przez sąd powszechny. Oczywiście orzeczenie sądu karnego nie musi być brane pod uwagę przez sąd dyscyplinarny jednakże istotna jest dolegliwość sankcji wobec Obwinionego w związku z zarzucanym mu czynem. Biorąc pod uwagę fakt, że WSD nie zaliczył wymierzonej Obwinionemu kary orzeczonej przez sąd powszechny na poczet kary wymierzonej w postępowaniu dyscyplinarnym skutkuje tym, że Obwiniony jest zawieszony w uprawnieniach radcy prawnego zarówno w związku z wyrokiem sądu powszechnego jak i sądu dyscyplinarnego. W związku z tym, w ocenie WSD, kara zasądzona w sentencji orzeczenia będzie adekwatna i wystarczająco dotkliwa dla Obwinionego.

Odnosząc się do wniosku Pokrzywdzonej - zastosowanie kary skreślenia Obwinionego z listy radców prawych byłoby, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, zbyt surowe, biorąc pod uwagę zarówno treść wyroku sądu powszechnego w postępowaniu karnym, oraz fakt, że Obwiniony zwrócił pieniądze Pokrzywdzonej.

Biorąc pod uwagę powyższe, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych, na podstawie art. 437 §1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym przy Krajowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie WSD orzekł zgodnie z art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.